

Suvi-Maria Tiainen

LL, anesthesiologian ja tehohoidon erikoislääkäri
Satasairaala
suvi-maria.tiainen@sata.fi

Mua o vaa yks

– esittelyssä Satasairaalan
ainutlaatuinen anestesiaklinikka

”Mikä v*ttu teitä porilaisia oikein vaivaa?” kysyy fiktiivinen yksityisetsivä Vares (ja aika moni muukin turkulainen). Maailman onnellisimman maan onnellisin kaupunki (SIC!) tunnetaan ainakin Yyterin hiekoista, jääkiekosta ja musiikista (muun muassa Dingo, Yö, Pori Jazz Festival). Porissa sijaitsee myös maamme toiseksi suurin keskussairaala, Satasairaala. Satasairaala palvelee Satakunnan hyvinvointialueen seutua. Se kuuluu Länsi-Suomen yhteistyöalueeseen ja siten Turun yliopistollisen keskussairaalan piiriin, vaikka maantieteellisesti Tampereen Yliopistollinen keskussairaala onkin lähin yliopistosairaala.

Satasairaala on
”sopivan kokoinen sairaala”.

Ekstiä tuanoi

Moni kollega on kuvannut Satasairaalan olevan ”sopivan kokoinen sairaala”: sen verran iso, että osaamista löytyy laajalti monelta erikoisalalta, mutta kuitenkin sen verran pieni, että lähes kaikki kollegat tuntevat toisensa ja konsultoida voi matalalla kynnyksellä. Anestesia- ja leikkauksilääkäreitä Satasairaalassa on tällä hetkellä vakituisesti yhteensä 20: erikoislääkäreitä 13 ja erikoistuvia lääkäreitä 7. Klinikkan johtoon kuuluvat ylilääkäri Tomi Niemi ja kolme osastonylilääkärää: Björn

Jäschke (Teho- ja tehovalvontaosasto), Ville Pyyllampi (Päiväkirurgia) ja Alekski Lahti (Leikkaus- ja anestesiaosasto). Samoin kuin varmasti muissakin keskussairaaloissa, anesthesiologin työ Satasairaalassa on erittäin monipuolista. Käytännössä kaikki anestesia- ja leikkauksilääkärit työskentelevät sekä leikkaussalissa että teho-osastolla. Sen lisäksi että työpiste vaihtelee, monipuolisuutta tuo se, että leikkausosastolla saman erikoisalalan salia ei yleensä hoideta montaa päivää peräkkäin. Erään erikoislääkärikollegan sanoja lainatakseni ”koen työni täällä olevan vastuullista, haastavaa ja että minua arvostetaan”. Lisähaasteita halutessaan on mahdollisuus kehittää itseään myös hankkimalla erityispätevyys. Erikoisosaamista löytyy erikoislääkäreiden keskuudesta tällä hetkellä mm. palliatiivisen hoidon, tehohoidon ja lasten-anestesiologian osalta.

Satasairaalassa leikkaussaleja on yhteensä 18 kpl, joista K-leikkausosastolla (”iso leikkuri”) on 13 leikkaussalia, päiväkirurgian yksikössä 4 leikkaussalia ja lisäksi erillinen sektiosali synnytysosaston yhteydessä. Leikkaustoimintaa tehdään laaja-alaisesti eri erikoisaloilla: reperiaariin kuuluvat ortopedia, urologia, gastro-, verisuoni- ja thorax-, käsi-, plastiikka-, lastenkirurgia, gynekologia, korva-, nenä- ja kurkkutaudit sekä silmätaudit. Leikkaustoiminta kattaa siis käytännössä kaiken paitsi Valtioneuvoston asetuksen perusteella yliopistosairaaloihin keskitetyn erikoissairaanhoidon (esim. neurokirurgia ja sydänkirurgia). Elektiivisestä leikkaustoiminnasta voisi mainita Satasairaalan erikoisuutena fast track -lihavuusleikkaukset, joihin tullaan kauem-

Kuva 1. Satasairaala. Kuva Sampsa Tiainen 2024.

Faktat

- Väestöpohja 214 000
- Leikkaustoimenpiteitä 11 300, joista 76,4 % oli elektiivisiä ja 23,5 % päivystystoimenpiteitä
- Ulkotyöpisteanestesiota 1450
- Heräämötöimenpiteitä (kanyloinnit, puudutukset jne.) 600
- Synnytyksiä 1400
- Synnytyspuudutuksia 807
- Hoitojaksoja teho-osastolla 577

paakin kuin Satakunnan alueelta. Leikkaussalien lisäksi anestesialääkärit hoitavat monipuolisesti erilaisia ulkotyöpisteanestesiota, joihin Satasairaalassa lukeutuvat ECT-hoidot, anestesiaa vaativat skopiat ja ERCP, anestesiaa vaativat MRI- ja muut kuvantamistutkimukset, kardioversiot yms.

Satasairaalassa on pitkät perinteet ja sen myötä myös vahva osaaminen päiväkirurgiassa. Päiväkirurgian yksikkö avasi ovensa vuonna 2006, eli se saavuttaa tänä vuonna täysi-ikäisyyden. Vuonna 2023 kaikista Satasairaalassa tehdyistä leikkauksista päiväkirurgisia oli melkein puolet (44,4 %). Perinteisten päiväkirurgisten potilaiden lisäksi päiväkirurgian piiriin kuuluu joustava kotiutus, joka sisältää heräämöstä kotiin (kotiin samana

päivänä heräämöstä) ja 23 h (yöpyy leikkausosastolla 23 h -huoneessa ja kotiutuu seuraavana aamuna) toiminnat. Päiväkirurgian toimintaa kehitetään jatkuvasti ja yhä useampia leikkaustyyppisiä tehdään päiväkirurgisesti, esimerkiksi päiväkirurgiset proteesileikkaukset aloitettiin Satasairaalassa tammikuussa 2024.

Satasairaalassa leikkaussaleja on yhteensä 18 kpl.

>>

Satasairaala on laajan päivystyksen sairaala. Päivystäviä anestesia- ja erikoislääkäreitä on aina kaksi, joista toinen vastaa leikkausosastosta ja toinen teho-osastosta. Siirtokuljetuksia varten on lisäksi viikonloppuisin ja arkipäivinä varalla vielä kolmas päivystäjä. Leikkausryhmiä on päivystysaikana arkisin yksi, samoin viikonloppuiltoina ja öinä. Viikonloppuisin päivällä on kaksi leikkausryhmää, joista toinen hoitaa traumatologisia potilaita ja toinen pääasiassa pehmytkirurgisia potilaita.

Porin kaupungin tunnuslause ”Todella outo, ehdottoman uniikki” pätee kiistatta myös Satasairaalan anestesiaklinikkaan. Työyhteisö on pieni ja tiivis, anestesiakansliassa vietetään paljon aikaa yhdessä. Erikoislääkäripooli on varsin miesvaltaista (erikoislääkäreistä miehiä on 85 %), mutta erikoistuvat lääkärit tasapainottavat sukupuolijakaumaa. Kanslian keskustelunaiheet pyörivät tyypillisesti autoissa, veneissä ja aurinkopaneeleissa. Tietynlainen mielenlaatu on ehdottomasti avuksi työyhteisöön sulautumisessa. Porilainen suorasukaisuus ja teeskentelemättömyys voi ulkopaikkakuntalaisen silmissä toisinaan kuvautua suoranaiseksi epäkohteliaisuutena ja jopa töykeytenä. Tästä esimerkkinä ovat porilaista mielenmaisemaa oivasti kiteyttävät Joonas Nordmanin näyttelämä Porisuhdeneuvoja Luukkone ja sarjakuvataiteilija Pieruperse. Turun sanomat esi-

merkiksi uutisoi useita markkinointipalkintoja kahmineesta Pieruperseestä otsikolla: ”Pori näyttää mainetta räävittömällä vittuiluhumorillaan, mutta Turussa vastaavan koetaan olevan liikaa”. Anestesiakansliassa viihtyvät silti sulassa sovussa niin porilaiset, raumalaiset, kuin muutkin kollegat (jopa turkulaiset).

Satasairaala on laajan päivystyksen sairaala.

Eks sää ny kerrast oppinu

Satasairaala on opetussairaala, ja kuten monessa muussakin oppiaineessa, myös osa Turun yliopiston lääketieteellisen tiedekunnan anestesiologian ja tehohoidon opetuksesta järjestetään Satasairaalassa. Satasairaalan anestesiaklinikkassa toimii yksi Turun yliopiston kliininen opettaja, jonka ohjauksessa kandiditit harjoittelevat Satasairaalan hajautusjaksollaan mm. elvytystä. Kursiin sisältyy myös leikkaussaliharjoittelua, jossa ohjaajina toimivat kaikki klinikan lääkärit. Satasairaalan anestesiaklinikka on saanut opetusmyönteisyydestä perinteisesti hyvää palautetta. Anestesiaklinikkassa vierailee säännöllisesti myös

Kuva 2. Satasairaalan anestesiakanslia ja erikoislääkäreitä lounaalla. Kuva Suvi-Maria Tiainen 2024.

Kuva 3. Anestesiapäivystäjä ja uskollinen potkulaut. Kuva Suvi-Maria Tiainen 2024.

amanuensseja. Amanuenssuuri Satasairaalan anestesiaklinikassa saattaa hyvinkin määrittää ammatillisen elämän suunnan, kuten kävi esimerkiksi allekirjoittaneelle.

Hyvää palautetta koulutuksesta on tullut paitsi lääketieteen opiskelijoilta, myös erikoistuvilta lääkäreiltä. Satasairaalan anestesiaklinikka palkittiin tänä vuonna NLY:n koulutuspaikkakyselyn perusteella parhaasta perehdytyksestä. Satasairaala tarjoaa erikoistuvalla monipuolisen ja haastavan ympäristön aloittaa uransa anestesia-erikoistuvalla. Anestesiaklinikka kiinnostaa paljon myös ”reunojen” tekijöitä, mm. akuuttilääkäreitä ja sisätautierikoistuvalla. Työnjakolistassa on joka päivä nimetty erikoislääkärikonsultti, jonka tehtävänä on olla ensisijainen erikoistuvien apu. Konsultin ohella toki kaikki muutkin erikoistuvien osallistuvat erikoistuvien kouluttamiseen. Jokaisella erikoistuvalla on lisäksi koko erikoistumisjaksonsa ajan oma nimetty tutorlääkäri, jonka kanssa voi keskustella esimerkiksi ammattiin kasvamisesta ja osastonylilääkäriä kanssa käydään säännöllisesti kehityskeskustelu. Erikoistuvat järjestävät toisilleen vertaiskoulutusta mm. defibrillaattorin käytöstä ja vaikean ilmatien hoidosta. Tällä hetkellä aktiivisena on myös tenttiinlukupiiri. Suunnilleen kerran viikossa erikoistuvat lääkärit osallistuvat etäyhteydellä TYKS eval-meetingeihin. Koulutusudistuksen myötä DOPSit ja EPAt ovat rantautuneet myös

Poriin, ja Satasairaalamme voi suorittaa näistä useita jo ennen yliopistosairaalaan siirtymistä.

Anestesiologian opetuksesta puhuttaessa on pakko mainita tietenkin myös simulaatiot. Satasairaalan uusi hieno simulaatiokeskus avattiin vuonna 2021. Simulaatiokeskusta hyödynnetään niin lääketieteen opiskelijoiden opetuksessa, kuin sairaalan henkilökunnan täydennyskoulutuksessakin. Simulaatiokeskus on pinta-alaltaan reilun kokoinen, 400 neliometriin mahtuu neljä simulaatiotilaa, joista kaksi on perinteisempiä simulaatiotiloja, mutta yksi jäljittelee kotia ja yksi ambulanssia. Anestesiaklinikassa simulaatiokoulutuksia järjestetään säännöllisesti. Useimmiten simulaatiot ovat moniammatillisia mm. elvytys- ja trauma- ja häätösosastojen simulaatioita ja häätösosastojen simulaatioita.

Satasairaalan anestesiaklinikka palkittiin tänä vuonna parhaasta perehdytyksestä.

Eläks sääki vielä

Satasairaalan teho-osastolla on potilaspaikkoja yhteensä 10 kpl. Potilasmateriaali on isolta osin medisiinistä, mm. intoksikaatiota ja sepsisiä. Postoperatiivista tehohoitoa tarvitsevia elektiviisiä leikkauspotilaita on varsin vähän (käytännössä lähinnä Y-proteesit). Teho-osasto on anestesiaerikoistuvalla johtoinen, mutta infektiolääkäri käy osastolla säännöllisesti kaksi kertaa viikossa ja tarjoaa usein samalla myös hiukan sisätautierikoistuvalla potilaiden hoitoon. Konsultaatioita muiltakin erikoisaloilta saa matalalla kynnyksellä. Kenties eniten yhteistyötä tehdään neurologian, kliinisen neurofysiologian, kardiologian ja nefrologian erikoistuvien kanssa. Teho-osastolta käsin toimii myös sairaalan MET-ryhmä.

Ensihoito on hallinnollisesti erillään leikkauksen ja tehohoidosta, mutta yhteistyötä klinikoiden välillä tehdään paljon. Lääkäriensihoidolla on Satakunnassa erittäin pitkä perinne, joka alkoi vuonna 1999 kun Satakunnan lääkäriautoyhdistys hankki lahjoitusvaroin lääkärijohtoisen ensihoidon erikoisyksikön. Ensihoitoyksikkö on, kuten nimestä Lääkäriauto voi päätellä, maayksikkö. Sen toiminta-alueena on Satakunta. Lääkäriauto hälytetään A-kiireellisyysluokan tehtäviin, lisäksi ambulanssikonsultaatioita tulee paljon ja Lääkäriauton päivystäjän tehtäviin kuuluu myös ehtimisen mukaan anestesiatoimenpiteiden hoitaminen päivystyksessä. Useat anestesiaklinikan

>>

Kuva 4 ja 5. Uuden simulaatiokeskuksen tilat tarjoavat hienot puitteet simulaatioiden järjestämiseen. Kuva Suvi-Maria Tiainen 2024.

Uudelta ylilääkäriltä

► Päädyin Poriin, Satasairaalaan, kun etenin Helsingistä länsirannikkoa pitkin ensimmäiseen merenrantakeskussairaalaan. Sain työpaikan, lähdin uuteen ja 6 kuukauden koejakson jälkeen päätin jäädä. Uutena ylilääkärinä merkittävän vaikutuksen teki Satasairaalan suora, tehokas ja osaava työn tekemisen kulttuuri sekä hyvä henkilöstötilanne. Ajan hengen mukaisessa taistelussa keskussairaaloiden tulevaisuudesta Satasairaala on vahvoilla. Olemme valmiita muutos- ja kehittämistyössä tavoittelemaan uutta siten, että hyvin seilaava laiva jatkaa vakaasti eteenpäin. ■

Tomi Niemi

Anestesiologian ja tehohoidon dosentti
ylilääkäri
tomi.niemi@sata.fi

Porissa järjestetään
kevällä 2025 Tehohoitopäivät.

erikoistuvat lääkärit käyvät erikoistumisensa aikana lääkäriautossa eli tuttavallisemmin ”Nollassa” kerryttämässä kokemusta ensihoidosta. Ensihoidon kanssa yhteistyötä tehdään luonnollisesti myös siirtokuljetuksissa. Siirtokuljetuksia joissa tarvitaan anestesia­lääkärinä on kohtalaisen paljon, tavallisimmin yliopistosaira­alatasoista hoitoa tarvitsevia neurokirurgisia potilaita.

Kuten monella muullakin paikkakunnalla, myös Porissa sairaalan rakennuskantaa uudistetaan kovaa vauhtia. Viime vuosien aikana on rakennettu sekä uusi naisten- ja lastentalo (2015), sekä psykiatrian rakennus (2023). Parhaillaan käynnissä on niin kutsuttu ”Kuumasairaala”-hanke, joka koskettaa anestesiaklinikkaa läheisesti, sillä uudisrakennukseen on suunnitteilla mm. uuden leikkausosaston ja teho-osaston rakentaminen.

Tul ny poikkee

Jazzien ja Yyterin lisäksi erittäin hyvä syy tulla Poriin ovat keväällä 2025 järjestettävät Tehohoitopäivät. Näitä odotellessa voit virittäytyä tunnelmaan tutustumalla vaikka edellä mainittuihin porilaisuuden lähetteläisiin Porisuhdeneuvoja Luukkoseen tai Pieruperseen tuotantoon.

Tervetuloa Poriin! ■